

Professori Matti Vapaavuori 90 vuotta

Suomen ensimmäinen anesthesiologian professori Matti Vapaavuori täytti 90 vuotta 22.5.2018. Matti Vapaavuori sai ensimmäisenä Suomessa koulutettuna anestesialääkärinä anesthesiologian erikoislääkärin oikeudet vuonna 1958. Hän tuli Turkuun 1.3.1959 anestesialääkäriksi ja palveli täällä 31.5.1991 saakka, yhteensä 32 vuotta. Matti Vapaavuori väitteli Turussa vuonna 1962 hengityksen fysiologiaa koskevalla työllään ja sai anesthesiologian dosentuurin vuonna 1963. Hän hoiti anesthesiologian professuuria Turussa 1.9.1969 alkaen ja hänet nimitettiin Turun yliopiston anesthesiologian professorin virkaan 17.9.1970.

Matti Vapaavuori kuuluu Suomen anesthesiologian pioneereihin, ja häntä voidaan pitää turkulai-

**Suomen ensimmäinen
anesthesiologian professori.**

sen anesthesiologikoulukunnan isänä. Hän loi alusta alkaen Turkuun toimivan anesthesiologiaorganisaation. Matti Vapaavuori tuli tunnetuksi paitsi anesthesiapioneerina myös taitavana hallintomiehenä ja visionäärinä, joka pystyi luomaan hyvät suhteet sairaalan hallintoon ja sai tasaiseen tahtiin lisää

virkoja. Hän pystyi taitavana ihmissuhde-eksperttinä rakentamaan hyväksynnän uudelle erikoisalalle. Matti tajusi jo varhain matriisiorganisaation merkityksen, mikä hyväksyttiin myös sairaalan johtelimissä ja yhteistyökumppaneissa. Hänen ansiotaan on, että Turun anesthesiayksikkö esitettiin omana organisaationaan ensi kertaa vuoden 1962 sairaalan toimintakertomuksessa. Tätä Vapaavuori pitää hallinnollisesti yksikön perustamisvuotena. Matti Vapaavuori visioi jo varhain, että anesthesiayksikön rooli tulee kasvamaan sairaalan toiminnassa – kuten on tapahtunut. Tähän arvostukseen liittyi myös Matti Vapaavuoren toiminta TYKSin johtajaylilääkärinä vuosina 1987–1989.

Matti Vapaavuori tunnetaan taitavana kliinikkona, joka toimi anestesialääkärinä muun muassa Suomen ensimmäisessä onnistuneessa avosydänleikkauksessa 28.4.1960. Hänen kouluttamanaan valmistui Turusta yhteensä 75 anestesierikoislääkärinä. Matti Vapaavuoren aikana yksiköstä ilmestyi 24 väitöskirjaa, joiden lisäksi fysiologian ja farmakologian laitoksilta ilmestyi kummaltakin kaksi anesthesiologian alan väitöskirjaa. Matin ihmissuhdetaitojen ilmentymänä on Turussa vietetty jo vuodesta 1974 lähtien ”Klubi 21” merkeissä ”Matin päivät” -tapahtumaa, jossa vaalitaan turkulaisten anesthesiologioiden välistä yhteyttä. Huomionarvoista on myös Matin jatkonut kiinnostus anesthesiologian ja erityisesti TYKSin Anesthesiayksikön (nykyinen TOTTEK) toimintaa kohtaan: hänellä on ollut tapana näihin päiviin asti järjestää säännöllisesti kahvikestejä, jossa käydään läpi yksikön asiat ja keskustellaan tulevista suunnitelmista.

Varsinaisen sairaalatyönsä lisäksi Matti Vapaavuori on ollut monessa mukana: SAY:n johtokunnassa 1957–1964 ja puheenjohtajana vuonna 1965, SPR:n Turun suomalaisen piirin puheenjohtajana, SPR:n Varsinais-Suomen piirin hallituksen jäsenenä ja Partio toiminnan Tukisäätiön puheenjohtajana. Pelastuspalvelutoiminnassa Matti Vapaavuori on ollut vastuullisissa tehtävissä, muun muassa puheenjohtajana ja Pelastuspalvelu-lehden päätoi-

**Matti tajusi jo varhain
matriisiorganisaation
merkityksen.**

mittajana, Tulevaisuuden Tutkimuksen seurassa, Acta Fennica Futuran toimittajana ja Maanpuolustuksen tieteellisessä neuvottelukunnassa. Tunnuksena toiminnastaan hän on saanut Suomen Valkoisen Ruusun 1. luokan ritarimerkin, ja hänet on kutsuttu SAY:n, Suomen Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun Tuen ja Tulevaisuuden Tutkimuksen Seuran kunniajäseneksi.

Haluamme Turun anesthesiologian oppiaineen ja TOTTEK-yksikön puolesta lausua professori Matti Vapaavuorelle sydämelliset onnittelumme ja kiittää häntä merkittävästä panoksesta anesthesiologian kehityksen saralla. ■

Kuva Matti Vapaavuoren muotokuvasta 90-luvulta: siinä on onnistuttu hyvin tuomaan esiin hänen tulevaisuuteen suuntautunut ja kaikista elämänilmiöistä kiinnostunut asenteensa.